

Diş Hekimi Fırat Budacı
budaci@gmail.com

Bu kolonya hepimizin

Bizim evde televizyonun altındaki dolapta her zaman iki üç şişe kolonya olurdu. Hastalık zamanlarında komşuların getirdiği kolonyalardan oluşan bu kreasyon, annem tarafından başkalarının hastalığında kullanılmak üzere stoklanırdı. Ev hanımları tarihinde, bu kurnaz düşünce yüzünden (*biri hasta olsa da götürsek*) binlerce Tariş kolonyası hiç açılmadan ev ev dolaşmıştır. Firmanın bu kısır döngüden haberi olduğunu sanmıyorum. Aynı 'anne tipi kurnazlık' yüzünden insan bedeni görmeden yıllarını geçiren nevesim takımları olduğunu da biliyoruz. Babamın mide kanaması geçirdiği günlerde bize gelen gül desenli bir nevesim takımı, bizden çıktıktan yaklaşık bir yıl sonra yine babamın yaşadığı bir kalp spazmı sonrası (*uzaklara bırakılan bir kedi gibi*) tekrar eve döndüğünde annem, "A-aaa! E bunu ben vermiştim, çok ayıp!" demişti. Aslında bu bir milat olabilirdi. 'Güllü Nevresim Vakası'yla bilinçlenip olay protesto edilerek (*Dolaşan Nevresimlere Hayır!*) bu döngü kırılabilirdi. Fakat annem sanki şaşırın kendisi değilmiş gibi, güllü nevesim takımını Sema Teyze'nin o yıllar çocuklara söylenmesi ayıp kabul edilen ameliyatı (*Sema'nın gizemi*) için kullandı. Birilerinin hastalığı durumunda ülkemiz anneleri ortak bir bilinçle aynı davranış kalıplarını tekrar ediyordu: *Telefonla haberi al / haberi verene "A-aaa!" de / aldığı haberi en az üç kişiye yay, onlar da "A-aaa!" desin / bütün A-aaa'lar ziyaret günü ve saati için anlaşsın / ziyaret sırasında çok üzül / kolonyaları ve nevesimleri teslim et / eve dön / akşam evde kocana hasta arkadaşını anlatarak, "Çok çökmüş zavallı!" de / kocanı "Kim çökmüş?" desin / kocanı ilgisizlikle suçla ve yat...*

Annem, yıllar içinde, kötü haberleri vermek için kendine has bir ses tonu geliştirdi. Daha kelimeler haberi oluşturmadan ses tonundan memleketteki boşanma, kavga, bahtsız evlilik, kanser, felç, ameliyat gibi gelişmelerle karşı karşıya olduğumu anlayabiliyorum. Önce birini zorla hatırlatıp hayal meyal bir görüntü oluşturmak, sonra

da bu bulanık şahsiyetin hastalığından uzun uzun bahsetmek üzerine kurulu bir sistem bu.

Annem telefonda, "Hani İncesaray apartmanında bir karşı kapı komşumuz vardı, hatırlıyo musun sen onu?" dediğinde, eski komşumuzun iç organlarından birine doktorların açıp baktığını anlamam zor olmadı. "Yok, hatırlamıyorum" dedim. Hatırlamıyor olmamı pek ciddiye almadı ve direkt kadının içine daldı: "Kadıncağızın safra kesesini almışlar." (*Kadıncağız: Ameliyat sonrası hacmen azalan kadınlara verilen isim*) "Öyle mi?" dedim. "İstanbul'da olmuş ameliyatı," deyince bunun memleketten yayılan ve telefonu kapatır kapatmaz unutulmaya müsait bir haber olmadığını hissettim. Yanılmamışım, "Git bizim namımıza da bir ziyaret et," dedi. (*Namımız çok önemlidir bizim: "Budacılar, safra kesenizin alınması hususunda çok üzgünler. Ve onları temsilen ben küçük oğul buradayım. Namımız yürüdüğü için biz iyiyiz. Ya siz?"*) Gitmemin gereksiz olduğunu, safra kesesinin tıpkı bademcikler ve 20 yaş dişleri gibi patır patır alındığını, bu organların zaten alınmak için var olduğunu bir türlü anlatamadım. Tartışmamız uzayınca en büyük silahını çıkararak, 'vicdan!' diye ateşledi: "Onlar zamanında sana çok baktı ama!" Resmen orantısız güç uyguluyordu. Daha fazla direnmenin anlamı yoktu. Durduramayacaktım. Namımız yürüyecekti.

Çantamda hediye paketi yapılmış bir şişe kolonya var. Niyetim çiçek almaktı, ama annem telefonda safra kesesinden açılan boşluğa törenle kolonya yerleştirmem konusunda ısrar etti (*çiçekler solar ama kolonyalar yıllarca dolaşır*). Çaresiz kabul ettim. Hastaneye giderken nevesim takımı ve kolonyanın sihrini düşündüm. Taksinin camına vuran yağmurdan olacak, nevesim takımı ve kolonyanın hastalıklarda neden tercih edildiğiyle ilgili tespitim mısralar halinde düştü aklıma: *Hastasın sen, bak bu nevesim takımı, açar yatarsın / Hastasın sen, bak bu kolonya, sürer ferahlarsın / Safra kesenin yokluğunda umarım çok zorlanmazsın...*

Hastane odasının kapısından içeri baktım, “Duyunca hemmen apar topar geldik,” diyordu bir kadın. Sonra küçükken benle ilgilendiği iddia edilen Safra Kesesiz’i gördüm. Tanıyamadım. “Nasıl üzüldük, nasıl üzüldük...” deyip kafasını salladı bir başka kadın. Bir diğeri, “Maşallah iyi gördüm ama seni” dedi. Onları da tanıyordum ama bu lafları, hareketlerini, yüzlerine taktıkları ifadeyi çocukluğumdan beri çok iyi tanıyordum. İçerde sahte duyarlılık terörü esiyordu. Sadece ziyaret süresi boyunca üzülen bu kadınların gitmesini beklemeye karar verdiğim an beni gördüler. Derhal üzülerek içeri girdim. Ziyaretçi kadınların üzüntüsü tepeden tırnağa beni süzerken bir anda kayboldu. Özellikle bir tanesi, ayak ucumla kafamın tepesi arasında 4-5 kere gidip geldi. Bakmaların ardı arkası kesilmiyordu, sanırım Safra Kesesiz de beni tanımamıştı. Köklerimi açıklamak zorunda kaldım. Safra Kesesiz kim olduğumu öğrenince beni büyük bir hararetle karşıladı, ne kadar değişmiş olduğumu üst üste tekrar ederek elini öptü. Sonra, “Benim elimde büyüdü bu” diyerek ziyaretçi kadınları beni yeniden süzmeye davet etti. Bugünkü yazma becerimle, 4 adet orta yaşlı kadın tarafından yakın mesafeden süzülmenin zorluğunu sizlere anlatmam mümkün değil. Tam o sırada hemşirenin içeri girmesi büyük bir şanstır. Kadınlar, süzme alanlarına giren bu yeni canlıyla ilgilenmeye başlayınca beni bıraktılar. Kısa bir süre sonra da yıllanmış kolonyalarını bırakıp gittiler. Konuşacak hiçbir şey bulamadım. Safra Kesesiz, bütün boşlukları onun elinde büyüdüğümü iddia ederek doldurdu. “Ben sizi hatırlayamadım,” diye-

medim. Yaklaşık beş dakika sonra odaya giren bir adam (*kocasıymış*), kim olduğumu öğrenir öğrenmez, “Hay maşallah ne kadar büyümüşsün, sen bizim elimizde büyüdün sayılır” deyince, “Ulan annem nerdeydi benim?” diye düşünmek zorunda kaldım. (*O yıllar çok hastalık vardı yavrum, annen tüm sene ev ev dolaşıp kolonya dağıtmak zorunda kaldı. O yüzden seni biz büyüttük. İyi bir çocuktun sen, taa o zamandan belliydi safra kesem alındığında beni ziyarete geleceğin.*)

Odaya yeni gelen insan Safra Kesesiz’in kardeşi. Onu da hatırlamıyorum. Ama tanıtımını yapılmaz, ne dediğini tahmin edersiniz: “Aaa bu o Fırat mı? Vallahi tanıyamadım, sen bizim elimizde büyüdün sayılır.” Durum iyice garipleşmeye başlamıştı. Hiçbirini hatırlamıyordum. Kimdi bunlar? Kaç kişinin elinde büyümüştüm? Gerçek ailem bunlar mıydı? Ben namı yürüyen bir Budacı değil miydim? Annem ellerinde büyümem için bu kadar insanı neden seferber etmişti? (*Annen sen küçükken deri pantolonunu giyip bir Chopper’ın arkasına atladı ve gitti. Tam bir yıl geri dönmedi yavrum, o yüzden seni biz büyüttük. İyi bir çocuktun sen, taa o zamandan belliydi bana kolonya getireceğin.*) Bir tür kimlik bunalımıyla çıktım odadan.

Hastanenin dış kapısından çıktığımda kolonyayı bırakmayı unuttuğumu fark ettim. Yeni ailemin yanına dönmeyi canım istemedi. Ellerinde büyüdüğüm bir kişiyle daha tanışmak istemiyordum. Kolonyayı açıp yüzüme sürdüm. Kimlik bunalımı yaşıyordum ve biraz ferahlamaya ihtiyacım vardı. ■